

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 04

Filozofická
fakulta

2023

Všeobecné znalosti

01. Mezi tzv. *sedm smrtelných hříchů* patří

- a) melancholie.
- b) deprese.
- c) klení.
- d) závist.
- e) mrzutost.

02. Co označuje výraz *black tie*?

- a) společenské pravidlo doporučující obecně tmavé oblečení
- b) společenské pravidlo doporučující smoking
- c) slavnostní koktejl
- d) smuteční druh stolování
- e) smuteční oznámení o úmrtí panovníka

03. Ve které sportovní disciplíně se proslavil Antonín Panenka?

- a) volejbal
- b) házená
- c) moderní pětiboj
- d) basketbal
- e) kopaná

04. Ve které z následujících zemí NENÍ oficiální měnou euro?

- a) Finsko
- b) Portugalsko
- c) Maďarsko
- d) Kypr
- e) Řecko

05. Který bájný dar by se člověku velmi hodil, pokud by ho čekal složitý úkol související s obtížným únikem z těžké, nepřehledné a nebezpečné situace?

- a) Svatoplukovy pruty
- b) Damoklův meč
- c) Prométheův oheň
- d) Ariadnina nit
- e) Diogenův sud

06. Z následujících politiků byl předsedou Senátu Parlamentu České republiky

- a) Václav Klaus.
- b) Miloš Zeman.
- c) Josef Lux.
- d) Petr Pithart.
- e) Václav Havel.

07. Prvním mluvčím *Charty 77* byl filozof

- a) Václav Havel.
- b) Václav Bělohradský.
- c) Tomáš Halík.
- d) Egon Bondy.
- e) Jan Patočka.

08. Kdo v ČR jmenuje soudce?

- a) ministr spravedlnosti
- b) prezident ČR
- c) děkani právnických fakult
- d) premiér
- e) ombudsman

09. Ve kterém roce byla založena *Organizace spojených národů*?

- a) 1918
- b) 1920
- c) 1945
- d) 1948
- e) 1975

10. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

Lotta slyší zařinčení zvonku, mráz ji celou roztřese. Vzbudí muže, vstanou; sluha vzlykaje a koktaje ze sebe vypraví zprávu. Lotta se v mdlobách zhroutlí před Albertem. Když doktor přišel k nešťastníkovi, viděl, že mu na zemi už není pomoci: Tep ještě bil, ale údy byly vesměs ochrnuty. Nad pravým okem se stěpil do čela; mozek vyhrězl.

- a) Smrt je mým řemeslem
- b) Kmotr
- c) Petr a Lucie
- d) Utrpení mladého Werthera
- e) Nazí a mrtví

11. Ve kterém z následujících literárních děl vystupuje protagonista jménem John Yossarian?

- a) Nesnesitelná lehkost bytí
- b) Lolita
- c) Na západní frontě klid
- d) Sophiina volba
- e) Hlava XXII

12. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Vyšetřování ztráty třídní knihy.
- b) Amerika.
- c) Akt.
- d) Hospoda Na mýtince.
- e) Dlouhý, Široký a Krátkozraký.

13. Kdo je autorem románu *Kdo chytá v žitě*?

- a) John Kennedy Toole
- b) Arthur Miller
- c) Jerome David Salinger
- d) Kurt Vonnegut
- e) John Steinbeck

14. Který z uvedených filmů natočil Juraj Herz?

- a) Tři vejce do skla
- b) Velký flám
- c) Babovřesky
- d) Hoří, má panenko
- e) Spalovač mrtvol

15. Italští umělci Gian Lorenzo Bernini a Michelangelo Merisi, zvaný Caravaggio, jsou významnými představiteli

- a) baroka.
- b) klasicismu.
- c) gotiky.
- d) renesance.
- e) futurismu.

16. Vyberte výraz, který NEOZNAČUJE grafickou techniku.

- a) mědiryt
- b) linoryt
- c) litografie
- d) suchá jehla
- e) intarzie

Verbální myšlení a jazykové kompetence

17. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbliže.

- a) kverulant – spekulant
- b) pedant – kverulant
- c) zabeďněnec – umíněnec
- d) hnidopich – pedant
- e) umíněnec – hnidopich

18. V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Pod nekalou soutěž spadá mimo jiné klamavá reklama.

O jakého tvora se jedná?

- a) o ptáka
- b) o rybu
- c) o hmyz
- d) o hada
- e) o savce

19. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Na parketě viděli tančit ... manželky.

- a) vaše
- b) naše
- c) jejích
- d) svoje
- e) své

20. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Až dorazíš, napíšeš mi?
- b) Moje milá, to přece není žádná ostuda, když si řeknete o pomoc.
- c) Před nedávnem, jsem ztratil svůj nový telefon.
- d) Mohl bys, prosím tě, už být konečně zticha?
- e) Ta káva, kterou pijete, je z Brazílie.

21. Co znamená výraz *marginalizace*?

- a) odpuštění dluhů jedince
- b) svatořečení
- c) přijetí zákona
- d) zvýšení daní
- e) odsouvání na okraj

22. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *dezorganizovaný*.

- a) volný
- b) nestrukturovaný
- c) jednoduchý
- d) uspořádaný
- e) formální

23. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Lojza na nic nečekal a vzal kramle*.

- a) zakoktal se
- b) řekl pravdu
- c) utekl
- d) něco odcizil
- e) zalhal

24. Které z následujících slovních spojení obsahuje označení starší délkové míry, jež se přestala užívat?

- a) mít něčeho po krk
- b) neustoupit ani o píd'
- c) nesahat někomu ani po paty
- d) být v tom až po uši
- e) zabořit se až po pás

25. Jak se nazývá malý ozdobný lístek vlepovaný do knih, který většinou obsahuje jméno, či monogram majitele knihy a výtvarný motiv?

- a) exlibris
- b) patitul
- c) frontispis
- d) tiráž
- e) incipit

26. Ve slovanských jazycích existuje celá řada slov, která jsou si formálně podobná, mají však jiné významy. Označují se jako falešní přátelé. Najděte význam slovenského slova *pivnica*.

- a) obchod
- b) sklep
- c) hotel
- d) hostel
- e) půda

27. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) rijeka
- b) rieka
- c) peka (reka)
- d) rzeka
- e) rock

28. Slovo *kopa* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. Do jedné z následujících konstrukcí se ovšem výraz *kopa* NEHODÍ. Najděte ji.

- a) mít kopy dětí
- b) deset kop míšeňských
- c) dvě kopy vajec
- d) chlap jako kopa
- e) mít kopy výmluv

29. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Zároveň může docházet k tomu, že pacient nedovede porozumět složitějším větám.
- b) Tempo řeči je v případě breptavosti tak rychlé, že se řeč stává až nesrozumitelnou.
- c) Terapie rozvinuté koktavosti je obtížná a dlouhodobá, vyžaduje komplexní spolupráci odborníků několika odvětví.
- d) Tyto myšlenky do značné míry inspirovaly empirické výzkumy v oblasti.
- e) Jde o monografii zaměřenou na empirický výzkum, která nenechává stranou ani diskusi o naléhavých teoretických otázkách.

30. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) movitý podnikatel
- b) známý politik
- c) vysoký čahoun
- d) bohatý aristokrat
- e) vášnivý demonstrant

Kritické myšlení

31. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Neházej flintu do žita.*

- a) Naděje umírá poslední.
- b) Ráno moudřejší večera.
- c) Těžko na cvičišti, lehký na bojišti.
- d) Není růže bez trní.
- e) Nesklízej, cos nezasel.

32. Která z následujících charakteristik nejlépe vystihuje *fake news*?

- a) Jsou prezentovány v jednostranném stylu a záměrně vzbuzují negativní emoce.
- b) Obsahují pouze zjevné lži, dezinformace a chyby.
- c) Šíří se na nelegálních webových stránkách a pochybných sociálních sítích.
- d) Působí na chudé lidi s nižším vzděláním.
- e) Jsou založeny na důvěryhodných zdrojích, které jen opačně vykládají.

33. „Z výsledků výzkumu na 1000 pacientech oddělení závislostí vyplynulo, že 75 % dotázaných má alespoň jednoho rodiče, který v minulosti byl, či ještě je závislý na hraní hazardních her.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- a) Jen čtvrtina pacientů oddělení závislostí pochází z úplných rodin.
- b) Výzkum přinesl důkazy o genetické podmíněnosti závislostí, neboť se v rodině „dělí“ se 75% pravděpodobností.
- c) Rodiče některých pacientů oddělení závislostí nikdy nebyli závislí na hraní hazardních her.
- d) Většina dětí rodičů závislých na hraní hazardních her se v budoucnu také stane závislými na hazardních hrách.
- e) Riziko stát se závislým, pokud se v rodině vyskytuje závislost na hazardních hrách, je 75 %.

34. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- a) Studenti matematiky dosahují vyššího skóre v testu logického myšlení než studenti biologie.
- b) Nejvhodnější metodou pro zjišťování přítomnosti astrálních bytostí je sledování elektrostatických výbojů.
- c) V Olomouckém kraji byly vyneseny spravedlivější rozsudky než v Praze.
- d) Hladina alkoholu v krvi bude ovlivňovat rychlost reakce.
- e) Axiom je výchozí tvrzení, které se přijímá a bez důkazů považuje za pravdivé.

Společné zadání otázek 35 a 36

Geometrická optika pokládá světlo vyzařované ze světelného zdroje za svazek paprsků šířících se prostorem. Světelné paprsky mohou být znázorněny jako přímky a na ně lze aplikovat geometrické zákony. Užitím geometrické optiky jako modelu můžeme popsat chování světla při odrazu a lomu. Uvažujme jednoduchý paprsek, který se šíří přímočaře, dokud se nepotká s jiným optickým prostředím. Bude-li tímto prostředím odrazná plocha, dojde k odrazu paprsku. Úhel, pod kterým dopadá paprsek na plochu, se nazývá úhel dopadu a měříme jej od kolmice spuštěné na odraznou plochu v bodě dopadu světla. Stejně se měří i úhel odrazu. Pravidla odrazu:

- a) úhel odrazu se rovná úhlu dopadu;
- b) dopadající paprsek, kolmice i odražený paprsek leží v jedné rovině.

Dopadne-li světelný paprsek na jiné prostředí, může dojít ke třem jevům:

- 1) část světla může být odražena;
- 2) část světla může být pohlcena (přeměněna na teplo);
- 3) část světla může novým prostředím projít.

V případě dopadu světla na dokonalé zrcadlo je veškeré dopadající světlo odraženo. Takové zrcadlo ale neexistuje, proto dochází vždy ke ztrátám části světelné energie.

35. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Konstrukce dokonalých zrcadel v praxi
- b) Výpočet úhlů v geometrickém prostředí
- c) Principy odrazu světla z hlediska geometrické optiky
- d) Pojetí světelných paprsků jako přímek a vln
- e) Zákony plošné a úhlové fyzikální geometrie

36. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Geometrická optika předpokládá, že světlo je svazkem paprsků.
- b) Při dopadu světelného paprsku na jiné optické prostředí dochází vždy k dokonalému odrazu.
- c) Při vhodných podmínkách je možné přeměnit část světla na teplo.
- d) Pro měření úhlu odrazu z hlediska geometrické optiky uvažujeme, že dopadající i odražený paprsek jsou v jedné rovině.
- e) Kolmici, jejíž pomocí určíme úhel odrazu světla, umístíme na odraznou plochu v bodě dopadu světla.

Společné zadání otázek 37 a 38

Z detektivního příběhu

Londýnskými ulicemi se potloukal podivínský zloděj a vandal, který patrně natolik nenáviděl Napoleona I., že kradl a rozbíjel odlitky jeho busty – celkem jich zničil pět. Přesto evidentně nebyl zcela šílený, protože busty dokázal vypátrat a šikovně se jich zmocnit. Detektiv zjistil od výrobce, řemeslné dílny Gelder & Co, že všechny rozbité busty pocházely z jediné série o 6 odlitcích. Po delším pátrání a dalších peripetiích sehnal detektiv poslední ze šestice bust. Další šetření odhalilo pachatele i jeho motiv, detektivovy zápisky se ovšem pomíchaly.

- A) V ní právě schlo šest sádrových odlitků Napoleona.
- B) Od zloděje ji posléze násilím získal řemeslník Beppo, zaměstnanec firmy Gelder & Co.
- C) Po návratu z vězení se snažil perlu vypátrat.
- D) Policie se mu ale dostala na stopu a blížila se do dílny.
- E) Ta se před rokem ztratila urozenému majiteli v hotelu.
- F) Beppo ukryl perlu do jednoho z nich chvíli před tím, než ho zatkli.
- G) Po rozbití busty v ní detektiv objevil cennou černou perlu.

37. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující celek.

- a) B – C – D – A – G – E – F
- b) E – G – C – B – D – A – F
- c) G – E – B – D – A – F – C
- d) G – E – F – B – D – A – C
- e) D – A – G – E – C – B – F

38. Co vedlo pachatele k ničení soch Napoleona? Vyberte tvrzení, které je nejvíce v souladu s výše uvedenými skutečnostmi.

- a) Řemeslník Beppo si po propuštění vybíjel na sochách zlost, že byl v dílně zatčen.
- b) Beppo tušil, že jiný zloděj ukryl do jedné ze soch Napoleona černou perlu.
- c) Beppo se chtěl pomstít svému bývalému zaměstnavateli za to, že ho neukryl před policií.
- d) Beppo rozbíjel sochy Napoleona, aby zahladil stopy násilného činu.
- e) Beppo si vybral jednu ze šestice soch jako úkryt pro kradený klenot.

Logicko-analytické myšlení

39. Máme dva výroky:

- a) „Yvona není farmaceutka a Xenie je dentistka.“
- b) „Jestliže Žofie není stomatoložka, tak Yvona je farmaceutka.“

Jsou-li uvedené výroky pravdivé, pak je právě jeden z následujících výroků nepravdivý. Určete nepravdivý výrok.

- a) Jestliže Xenie není dentistka, tak Yvona je farmaceutka.
- b) Jestliže Yvona není farmaceutka, pak Žofie je stomatoložka.
- c) Jestliže Yvona je farmaceutka, tak Xenie není dentistka.
- d) Xenie není dentistka a Žofie není stomatoložka.
- e) Yvona není farmaceutka nebo Žofie není stomatoložka.

40. „Žádná dcera není matka. Některé ženy jsou dcery.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Žádná žena není matka.
- b) Některá matka je žena.
- c) Každá žena je matka.
- d) Některé matky nejsou ženy.
- e) Některé ženy nejsou matky.

41. „Všechny zápory jsou jevy. Některé věci jsou zápory.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Žádná věc není jev.
- b) Každá věc je jev.
- c) Některé věci jsou jevy.
- d) Některé jevy nejsou věci.
- e) Některé věci nejsou jevy.

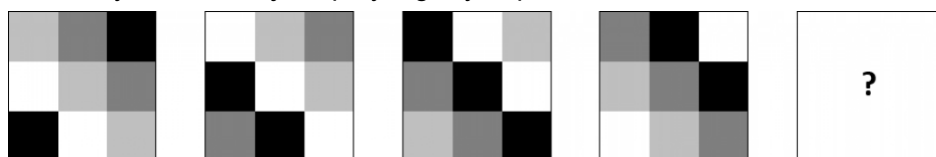
42. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

1↓ 1← 3↑ 4→ 3↓ 2→ 2↓ 5← 2↑ 3←

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 1↑ 2→
- b) 3↑ 1→
- c) 1↓ 3←
- d) 2↓ 2←
- e) 1↑ 3→

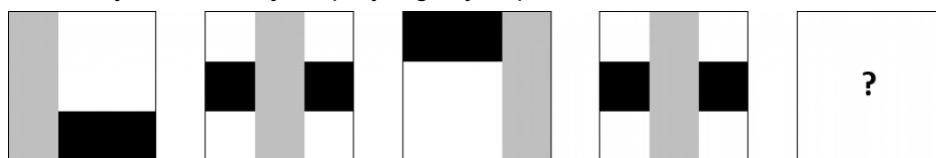
43. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

44. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

45. Ministerstvo školství, které mělo 20 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 20 % znovu navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 20 000
- b) 20 600
- c) 22 400
- d) 22 000
- e) 19 200

46. Přijímacích zkoušek se zúčastnilo 2710 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli lepší výsledek než uchazeč Kvído, je 2krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek horší než Kvído. Kolikátý Kvído skončil, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Kvído?

- a) 1806.
- b) 1807.
- c) 1356.
- d) 904.
- e) 1355.

47. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty -1, -2, 3, 4, -5, -6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 3
- b) 4
- c) 6
- d) 8
- e) 10

48. Zjednodušte výraz.

$$(12 \times 63 \times 70) / (18 \times 20 \times 42)$$

- a) $2/3$
- b) $2/5$
- c) $5/2$
- d) $2/7$
- e) $7/2$

49. Pro kolik čísel od 1 do 100 platí, že jejich ciferný součet je 7? (Ciferný součet je součet všech číslic, kterými je číslo zapsáno. Např. ciferný součet čísla 55 je $5 + 5$, tedy 10.)

- a) 7
- b) 8
- c) 9
- d) 10
- e) 11

50. Když od čísla X odečtu 10 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 32, dostanu převrácenou hodnotu čísla 2. Které z níže uvedených čísel je X?

- a) 11
- b) 12
- c) 13
- d) 14
- e) 15